

"Η πράξη του σεξ επιβίωσης μοιάζει με τον αυτοτραυματισμό"

συνέντευξη του Suhail Abualsameed*

"Η πράξη του σεξ επιβίωσης μοιάζει με τον αυτοτραυματισμό,, όταν τα παιδιά συνειδητοποιούν ότι είναι τόσο ταπεινωτικό και εξευτελιστικό. Και εάν κοιτάξουμε στην ψυχολογία για τον αυτοτραυματισμό, σχετίζεται με την αυτοεκτίμηση". Ο Suhail Abualsameed, από την Ιορδανία, σύμβουλος που ειδικεύεται σε θέματα Σεξουαλικής και Έμφυλης Βίας, καταρρίπτει τους μύθους για τα αγόρια που τριγουρίζουν στα πάρκα της Αθήνας. Στην συνέντευξη που ακολουθεί για λογαριασμό της Υπατης Αρμοστείας, εξηγεί τους λόγους για τους οποίους πολλά νεαρά αγόρια καταφεύγουν στο σεξ επιβίωσης. "Το να έχουν ένα ωραίο μπουφάν σαν τα άλλα παιδιά στο δρόμο, είναι μόνο η αφορμή", λέει. "Εάν κατανοήσουμε ότι γι' αυτά είναι τόσο αποκρουστικό, ότι στην κουλτούρα τους είναι κάτι αμαρτωλό, εξευτελιστικό, τότε πρέπει να υπάρχει κάτι άλλο πέρα από τα χρήματα". Η συνέντευξη δόθηκε στη δημοσιότητα από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες, με την οποία συνεργάζεται ο Suhail Abualsameed. Πήγες σε αυτά τα πάρκα. Μπορείς να μας πεις τι συνάντησες εκεί; Στα πάρκα και σε ορισμένες πλατείες βλέπει κανείς πρόσφυγες και μετανάστες να ζουν μέσα στη φτώχεια, βλέπεις σημάδια μη υγιούς συμπεριφοράς. Αν και δεν είδα τις σεξουαλικές πράξεις, υπήρχε κάθε πιθανό σημάδι που υποδείκνυε αυτή την πραγματικότητα: αγόρια να περιφέρονται τριγύρω μόνα τους ανάμεσα στα δέντρα, Έλληνες άνδρες μεγαλύτερης ηλικίας να περπατούν τριγύρω άσκοπα και με πολύ αργό ρυθμό. Υπάρχει μια ιδιαίτερη ενέργεια γύρω από τις κινήσεις τους όταν πλησιάζουν ο ένας τον άλλο, για να προσφέρουν ένα τσιγάρο για παράδειγμα, για να κοιτάξουν στα μάτια με τέτοιο τρόπο σα να προσφέρουν ή να ζητούν κάτι. Τα περισσότερα αγόρια ήταν πολύ νεαρά σε ηλικία! Υπάρχει η προκατάληψη ότι αυτή η μορφή του σεξ επιβίωσης έχει να κάνει με την κουλτούρα τους. Αλλά τι ακριβώς κρύβεται από πίσω από αυτή την έκθεσή τους σε όλους αυτούς τους κινδύνους και τη βία; Σχεδόν οποιοσδήποτε μπορεί να διαδώσει τους μύθους αυτούς - μέσα μαζικής ενημέρωσης, μέλη ανθρωπιστικών οργανώσεων, φίλοι και γνωστοί, υπάλληλοι υπηρεσιών. Ο πιο περίεργος μύθος ή προκατάληψη που άκουσα ήταν ότι τα αγόρια από το Αφγανιστάν είναι αγόρια "χορευτές", που τα χρησιμοποιούσαν οι πολέμαρχοι για σεξ. Ότι αυτό ήταν κάτι σύνηθες για τα παιδιά αυτά. Τα αγόρια σίγουρα δεν το κάνουν επειδή αποτελεί τμήμα της κουλτούρας τους! Επομένως τι ισχύει ακριβώς, βάσει της έρευνάς σου; Κάποια από τα αγόρια δεν έχουν κάπου να μείνουν, το κάνουν για να πάρουν φαγητό, κ.λπ. αλλά τα περισσότερα στην ουσία δεν είναι άστεγα. Οι πολύ βασικές τους ανάγκες για επιβίωση καλύπτονται, έχουν στέγη σε έναν χώρο φιλοξενίας που διαχειρίζονται οι Αρχές, σε έναν ξενώνα ή σε μια κατάληψη όπου βρίσκουν κάτι να φάνε. Και γι' αυτά τα παιδιά, ο επιφανειακός λόγος είναι τα χρήματα: τα 2 ευρώ, τα 20 ή τα 40 ευρώ που μπορεί να βγάλουν από το σεξ χωρίς προφύλαξη. Το να έχουν ένα ωραίο μπουφάν σαν τα άλλα παιδιά στο δρόμο, είναι μόνο η αφορμή. Εάν κοιτάξει κανείς λίγο πιο βαθιά, πρόκειται για μια δύσκολη απόφαση για ένα παιδί από το Αφγανιστάν ή από άλλες χώρες να έχει την πρώτη του σεξουαλική εμπειρία με αυτόν τον τρόπο. Εάν κατανοήσουμε ότι γι' αυτά είναι τόσο αποκρουστικό, ότι στην κουλτούρα τους είναι κάτι αμαρτωλό, εξευτελιστικό, τότε πρέπει να υπάρχει κάτι άλλο πέρα από τα χρήματα. Τι είναι αυτό το "κάτι άλλο"; Το ακούμε στη γλώσσα που χρησιμοποιούν για το πώς μιλούν για αυτό - υπάρχει μια αίσθηση ταπείνωσης. Η πράξη του σεξ επιβίωσης μοιάζει με τον αυτοτραυματισμό, όταν τα παιδιά συνειδητοποιούν ότι είναι τόσο ταπεινωτικό και εξευτελιστικό. Και εάν κοιτάξουμε στην ψυχολογία για τον αυτοτραυματισμό, σχετίζεται με την αυτοεκτίμηση. Εάν το μόνο που ακούς σε όλη σου τη ζωή είναι ότι δεν έχεις καμία αξία, γιατί να νοιάζεσαι για τον εαυτό σου; Πολλά από τα

αγόρια τα έχουν διώξει οι γονείς τους, έχουν υπάρξει θύματα εκμετάλλευσης, έχουν διασχίσει χώρες για μήνες. Όταν όλα στη ζωή σου δείχνουν ότι δεν αξίζεις κάτι καλύτερο, μπορεί να πιστεύεις ότι δε σου αξίζει κάτι καλύτερο από το να κάνεις πράγματα που σε εξευτελίζουν. Τα ασυνόδευτα παιδιά δεν έχουν το προστατευτικό περιβάλλον της οικογένειας, δεν υπάρχουν γονείς για να τους πουν τι είναι σωστό ή λάθος. Οπότε, αυτό το κάτι είναι όλες οι κακουχίες που έχει επιφέρει η προσφυγική εμπειρία και η αποτυχία του συστήματος από τη στιγμή που έφυγαν από το σπίτι τους ή ακόμα και νωρίτερα. Παρόλες τις προσπάθειες που έχουν γίνει για παροχή βοήθειας, η κατάστασή τους δεν είναι πολύ σταθερή. Ένας από τους λόγους που τα νεαρά άτομα είναι σε απόγνωση στην Ελλάδα είναι γιατί νιώθουν ότι έχουν εγκλωβιστεί. Οι νεαροί Σύροι που πρόκειται να μετεγκατασταθούν (στο πλαίσιο του σχετικού Ευρωπαϊκού προγράμματος που προβλέπει διανομή των αιτούντων άσυλο ορισμένων εθνικοτήτων σε όλη την Ευρώπη και στο οποίο περιλαμβάνονται οι Σύροι αλλά αποκλείονται οι Αφγανοί) γνωρίζουν ότι θα φύγουν σε λίγες βδομάδες ή μήνες, οπότε υπάρχει ελπίδα και δεν πηγαίνουν απαραίτητα να κάνουν κάτι τέτοιο. Οι Αφγανοί αλλά και άλλες εθνικότητες νιώθουν ότι τους βλέπουν ως υποδεέστερους από τους Σύρους. Πόσα παιδιά εμπλέκονται στο σεξ επιβίωσης; Κανείς δεν έχει αυτόν τον αριθμό. Αλλά φαίνεται ότι ο αριθμός των αγοριών αυξάνεται, γιατί η απόγνωσή τους γίνεται όλο μεγαλύτερη. Εάν ακούσεις ότι κάποιος σταμάτησε να το κάνει, είναι γιατί κάποιος του έδωσε μεγαλύτερη στήριξη ή κάποιους είδους αγάπη και φροντίδα. Οπότε βλέπεις ότι δεν γίνεται απλά για τα χρήματα. Πώς απέκτησες πρόσβαση σε αυτή την πραγματικότητα; Δε μπορεί κάποιος απλά να πάει σε αυτές τις βρώμικες και σκοτεινές γωνιές και να ρωτήσει τους ανθρώπους: γεια σου, εσένα ποια είναι η ιστορία σου;... Για λόγους μεθοδολογίας και ασφάλειας, δεν έκανα ούτε μία συζήτηση στο πάρκο, όπου είδα επίσης σημάδια χρήσης ναρκωτικών. Είχα συζητήσεις με αγόρια στους χώρους φιλοξενίας, σε ξενώνες και καταλήψεις, αλλά και σε κοινωνικά καφέ ή σε κάποια άλλη περίπτωση. Μου είπαν ότι έχουν δει σεξουαλικές πράξεις ή ότι τους έχουν πλησιάσει με αυτό το σκοπό. Αλλά δεν κάνεις ανοιχτά ερωτήσεις για κάτι τέτοιο. Χρειάζονται μερικές συναντήσεις για να χτιστεί η εμπιστοσύνη. Έχουν απεγνωσμένα ανάγκη για κάποιου είδους οικειότητα. Εάν προέρχεται από την ίδια κουλτούρα, ή μιλάς την ίδια γλώσσα - εγώ είμαι από τη Μέση Ανατολή - είναι πιο εύκολο για αυτά να σπάσουν τη σιωπή τους. Τα ρωτάς για την πραγματική ανθρώπινη εμπειρία που βίωσαν, για τη δική τους ιστορία. Μόλις δουν ότι θες να μάθεις κάτι περισσότερο από τα βιομετρικά τους στοιχεία, νιώθουν ότι σημαίνουν κάτι για σένα. Πώς αντέδρασαν οι αρχές όταν μοιράστηκες αυτά τα συμπεράσματα; Ήταν μια πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση! Η Ύπατη Αρμοστεία συναντήθηκε με εισαγγελείς και μέλη του δικαστικού σώματος, εκπροσώπους διαφορετικών αστυνομικών τμημάτων και άλλων αρχών που σχετίζονται με ασυνόδευτα παιδιά. Πιστεύω ότι καταρρίψαμε ορισμένους μύθους για τα παιδιά στα πάρκα καθώς τους βοηθήσαμε να καταλάβουν το πολιτισμικό πλαίσιο, αλλά και τι έχουν περάσει τα παιδιά αυτά, την εμπειρία του αναγκαστικού εκτοπισμού, των ένοπλων συρράξεων, του να είναι ασυνόδευτα και την επίδραση που είχε αυτό πάνω τους. Από τη στιγμή που έκαναν αυτή τη σύνδεση, ξαφνικά υπήρξε μια ανυποχώρητη δέσμευση να εμπλακούν, να αυξήσουν τις δυνατότητές τους, να προσαρμόσουν τη μεθοδολογία τους στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου αλλά και πέρα από αυτή. Για τις δυνάμεις ασφαλείας, είναι σημαντικό να βλέπουν τα παιδιά αυτά ως θύματα και όχι ως ταραξίες. Και ποιο ήταν το αποτέλεσμα; Έγινε μια επίσημη ανακοίνωση για συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία σε μια Ειδική Ομάδα για τα ασυνόδευτα παιδιά και τη σεξουαλική εκμετάλλευση, με τη συμμετοχή εκπροσώπων από διάφορες εθνικές αρχές. Η Ύπατη Αρμοστεία θα ξεκινήσει τη διαδικασία και θα στηρίξει τις προσπάθειες για ευαισθητοποίηση των δημόσιων λειτουργών σε σχέση με το πολιτισμικό πλαίσιο, το οποίο είναι πολύ διαφορετικό από τους μύθους. * Ο Suhail Abualsameed, από την Ιορδανία, είναι σύμβουλος που ειδικεύεται σε θέματα Σεξουαλικής

και Έμφυλης Βίας (SGBV). Πριν παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες στην Ύπατη Αρμοστεία στην Ελλάδα, εργαζόταν πάνω στην πρόληψη στο πλαίσιο του εκτοπισμού στην Ιορδανία και σε προσφυγικούς καταυλισμούς στην Κένυα.
Πηγή: <http://www.enallaktikos.gr/ar32233el-i-praksi-toy-seks-epiniwsis-moiazei...>